

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ
ДОНЕЦКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ИНОСТРАННЫХ ЯЗЫКОВ

ЛИНГВИСТИКА И ЛИНГВОДИДАКТИКА: ТРАДИЦИИ И ИННОВАЦИИ

Сборник научных статей, посвященный 50-летию
кафедры английской филологии

Ростов-на-Дону
Издательство Южного федерального университета
2016

УДК 80 : 37
ББК Ш10 *7р30
Л 59

Редакционная коллегия:

д. филол. н., проф. Бессонова О. Л. (отв. редактор),
д. филол. н., проф. Кремзикова С. Е.,
к. филол. н., доц. Кишко С. Н.,
к. филол. н., доц. Матвиенко О. В.,
к. филол. н., доц. Подгайская И. М.,
к. филол. н., доц. Сысоева Е. С.,
к. филол. н., доц. Трофимова Е. В.,
асп. Ткаченко С. Г.

Рецензенты:

д. филол. н., проф. М. В. Пименова,
д. филол. н., проф. Л. Н. Ягупова

Лингвистика и лингводидактика: традиции и инновации: сб. науч. ст.: к 50-летию кафедры английской филологии ДонНУ / под ред. д. филол. н., проф. Бессоновой О.Л. – Ростов-на-Дону : Издательство Южного федерального университета, 2016. – 284 с.

ISBN 978-5-9275-1901-9

Публикуется в авторской редакции.

ISBN 978-5-9275-1901-9

УДК 80 : 37
ББК Ш10 *7р30

© ДонНУ, 2016
© ЮФУ, 2016

СОДЕРЖАНИЕ

Кафедра английской филологии: прошлое и настоящее 11

ЛИНГВОКОГНИТИВНЫЕ И ЛИНГВОКУЛЬТУРОЛОГИЧЕСКИЕ ИССЛЕДОВАНИЯ ЯЗЫКОВЫХ ЕДИНИЦ И КАТЕГОРИЙ

<i>Бессонова О. Л.</i>	Сопоставительные лингвокогнитивные исследования в Донецком национальном университете	20
<i>Богатырева С. Т.</i>	Национально-культурная семантика фразеологии современного английского и немецкого языков	32
<i>Кишко С. Н.</i>	Категория модерации с позиций теории вежливости и принципов кооперации	42
<i>Курдина А. С.</i>	Содержательные признаки концепта <i>LANGUAGE</i>	48
<i>Лисовецкая А. С.</i>	Этимология и национально-культурная коннотация английских гиперболических фразеологических единиц	54
<i>Ненарочкина А.Г.</i>	Метафора как средство организации контекста и построения художественного образа в современной английской прозе	61
<i>Осташова О. И.</i>	Структурно-семантические особенности функционирования оценочных высказываний в англоязычном художественном дискурсе XIX–XX веков	69
<i>Сарбаш Е. С.</i>	Вербализация положительных эмоций (на материале английского и новогреческого языков)	79
<i>Темная Е. И.</i>	Аксиологические параметры добра в англоязычной картине мира	83
<i>Ткаченко С. Г.</i>	Суперлатив как показатель градуальности в толковании английских номинативных фразем	91
<i>Трофимова Е. В.</i>	Концептосфера отрицательных эмоций во фразеологии английского и украинского языков	98

<i>Fatyanova I. V.</i>	Phraseological units as means of verbalization of the micro conceptual sphere <i>TERRORISM</i> in present-day Anglo-American political discourse	103
<i>Филатова Е. В.</i>	Синтагма в живой народной речи	110
<i>Хохлова В. А.</i>	Культурологическое и языковое осмысление исторической памяти англоязычного и украиноязычного народов во фразеологических единицах с топонимическим компонентом	117

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ИССЛЕДОВАНИЯ СТРУКТУРЫ И СЕМАНТИКИ ЯЗЫКОВЫХ ЕДИНИЦ

<i>Басыров Ш. Р.</i>	Инновации в лексической системе современного немецкого языка	124
<i>Брагина Э. Р.</i>	Аббревиация в терминологии кибернетики в английском, украинском и русском языках	129
<i>Гордиенко Е. В.</i>	Семантико-идеографическая классификация английских неологизмов понятийной сферы «Семья»	134
<i>Керова Л. В.</i>	Семантические особенности личных имен в английском и немецком языках: лингвокультурологический аспект	141
<i>Мишина Е. В.</i>	Структурные типы абстрактных существительных в английском языке	150
<i>Никулина И. Н.</i>	Мотивационные особенности терминов информатики и вычислительной техники	158
<i>Подгайская И. М.</i>	Особенности семантики древнеанглийских глаголов строительства	164
<i>Сысоева Е. С.</i>	Структурно-семантические особенности однотемных производных оценочных антропонимов	170
<i>Хейхель М. И.</i>	Развитие семантики производных английских наименований лица, обозначающих понятие «женщина»	179

ТРАДИЦИИ И НОВАТОРСТВО В СОВРЕМЕННЫХ КОНЦЕПЦИЯХ ОБУЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫМ ЯЗЫКАМ

<i>Афанасьева И. И.</i>	Подготовка ролевых игр при обучении устному диалогическому и монологическому говорению на уроках иностранного языка	186
<i>Белоусов В. В.</i>	Новое в системе подготовки педагога в университете	193
<i>Воеводина А. В.</i>	Мотивационные факторы в обучении студентов неязыковых факультетов работе с англоязычными текстами	198
<i>Волосюк О. В.</i>	Праксеологический подход к преподаванию лингвострановедения в высшей школе	203
<i>Каверіна О. Г.</i>	Професійна підготовка студентів технічних спеціальностей в умовах інтегративного підходу до освіти	210
<i>Трофимова Е. В.</i>	Тестовый контроль в обучении иностранным языкам в высшей школе	215
<i>Чичаева С. Л.</i>		
<i>Щекина Л. Д.</i>		

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ПЕРЕВОДОВЕДЕНИЯ, ТЕОРИИ И ПРАКТИКИ ПЕРЕВОДА

<i>Матвієнко О. В.</i>	Переклади віршей Р. Кіплінга	220
<i>Дроздов В. А., Дроздова Н. В.</i>	Видо-временно-таксисная система английского языка с переводческой точки зрения (перевод с русского на английский)	224
<i>Воробьева О. С.</i>	Фразовые глаголы в английском языке: деривация и перевод	230

КАРТИНА МИРА В ЗАРУБЕЖНОЙ ЛИТЕРАТУРЕ И КУЛЬТУРЕ

<i>Попова- Бондаренко И. А.</i>	Значение и смысл в художественной коммуникации	237
-------------------------------------	--	-----

<i>Сапегина Л. В.</i>	Пасторальная топика и идиллический модус в романе К. Маккензи «Гай и Полина»	243
<i>Теличко Т. Г.</i>	«Английскость» в зеркале инационального (викторианский и эдвардианский периоды в истории английской литературы)	251
<i>Чуванова О. И.</i>	Образ дома в рассказе Салмана Рушди «Волшебные Башмачки»	259
Стоявшие у истоков	(воспоминания ветеранов)	266
О кафедре с любовью	(отзывы выпускников и студентов)	271
Сведения об авторах		281

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ПЕРЕВОДОВЕДЕНИЯ, ТЕОРИИ И ПРАКТИКИ ПЕРЕВОДА

Перевод иностранного текста требует соблюдения не одного, а двух условий. Оба они существенны, и оба сами по себе недостаточны: это знание языка и знание цивилизации, с которой связан язык.

Жорж Мунен

О.В. Матвієнко

ПЕРЕКЛАДИ ВІРШЕЙ Р. КІПЛІНГА

The Explanation

by Rudyard Kipling

Love and Death once ceased their
strife
At the Tavern of Man's Life.
Called for wine, and threw -- alas! --
Each his quiver on the grass.
When the bout was o'er they found
Mingled arrows strewed the
ground.
Hastily they gathered then
Each the loves and lives of men.
Ah, the fateful dawn deceived!
Mingled arrows each one sheaved;
Death's dread armoury was stored
With the shafts he most abhorred;
Love's light quiver groaned beneath
Venom-headed darts of Death.

Thus it was they wrought our woe
At the Tavern long ago.
Tell me, do our masters know,
Loosing blindly as they fly,
Old men love while young men die?

Пояснення

Редьярд Кіплінг

Спинивши войовничу сварку,
Любов і Смерть хильнути
чарку
Зайшли в таверну «Рід
людський»,
В траву жбурнули сайдаки...
Хміль вивітривсь – отетеріли:
Попереплутувались стріли!
Давай збирати їх скоріш –
Життя з любов'ю впереміш.
Та від ранкового туману
Обоє вдалися в оману:
Зібрала Смерть любовні вістря
–
Чужу їй зброю й ненависну.
Сайдак Любові ж задрижав
Під тягарем отруйних жал.

Так помилились в давні дні
В таверні владарі хмільні.
Скажіть, чи знають те вони,
Що через їхню плутанину
Старий кохає, юний гине?

The Jester
by Rudyard Kipling

There are three degrees of bliss
At the foot of Allah's Throne,
And the highest place is his
Who saves a brother's soul
At peril of his own.
There is the Power made known!

There are three degrees of bliss
In Gardens of Paradise,
And the second place is his
Who saves his brother's soul
By excellent advice.
For there the Glory lies!

There the are three degrees of bliss
And three abodes of the Blest,
And the lowest place is his
Who has saved a soul by jest
And a brother's soul in sport...
But there do the Angels resort!

The Disciple
"The Church that Was at Antioch"
by Rudyard Kipling

He that hath a Gospel
To loose upon Mankind,
Though he serve it utterly --
Body, soul and mind --
Though he go to Calvary
Daily for its gain --
It is His Disciple
Shall make his labour vain.

Блазень
Редьярд Кіплінг

Є три міри благодаті.
І найвища благодать,
Коли хтось за душу брата
Без вагань свою віддасть.
Перший перед Богом він,
Адже Сила – його чин.

Є три міри благодаті.
Той потрапить в райський сад,
Хто врятує душу брата
Мудрістю своїх порад.
Другий-бо в Едемі він,
Адже Слава – його чин.

Є три міри благодаті,
В небесах, в одній з осель,
Буде той, хто душу брата
Й власну жартами спасе.
Третій між блаженних він,
Ангельський у нього чин.

Учень
«Церква, що була в Антиохії»
Редьярд Кіплінг

Той, хто Благу Вість має,
Що рід напевне людський,
Йй може все присвятити –
Тіло, душу, думки,
Може щодня на Кальварію
Хресним Шляхом йти,
Та Його власний Учень
Зведе нанівець труди.

He that hath a Gospel
For all earth to own --
Though he etch it on the steel,
Or carve it on the stone --
Not to be misdoubted
Through the after-days --
It is His Disciple
Shall read it many ways.

It is His Disciple
(Ere Those Bones are dust)
Who shall change the Charter,
Who shall split the Trust --
Amplify distinctions,
Rationalize the Claim;
Preaching that the Master
Would have done the same.

It is His Disciple
Who shall tell us how
Much the Master would have
scrapped
Had he lived till now --
What he would have modified
Of what he said before.
It is His Disciple
Shall do this and more....

He that hath a Gospel
Whereby Heaven is won
(Carpenter, or cameleer,
Or Maya's dreaming son),
Many swords shall pierce Him,
Mingling blood with gall;
But His Own Disciple
Shall wound Him worst of all!

Той, хто Благу Вість має, –
Ту, що осяє світ, –
Може її вкарбувати
У сталь або ж у граніт,
Аби нести її людству
Недоторканно крізь час.
Учень Його далєбі те
Переінакшить не раз.

Саме Цей Учень – перш ніж
Зотліють Його Кістки –
Сумнів посіє в Вірі,
Змінить Канон залюбки,
Смуту і Розбрат спричинить,
Ще й обґрунтує: мовляв,
Майстер у Вченні своєму
Саме так наставляв.

Запевнить: якби ж донині
Майстер дожити зміг,
Чимало відкритих Ним Істин
Відкинути Він би встиг.
А щось би змінив, напевно,
У Вченні своїм, якби ж...
Учень це замість Нього
Зробить – і навіть більш.

Того, хто Благу Вість має,
Що кличе дух до вершин
(Будь то погонич верблюдів,
Тєсля чи Майї син*),
Кров мішаючи з жовчю,
Пройме багато мечів,
Та рану завдасть смертельну
Лиш той, кого Він учив.

* Натяк на засновників трьох світових релігій – християнства, ісламу й буддизму: Христос – син тєслі, пророк Мухаммад водив каравани в пустелі, матір'ю Сіддхартхи Гаутами (Будди) була цариця Маха Майя.

James I (1603-25)
by Rudyard Kipling

The child of Mary Queen of Scots,
A shifty mother's shiftless son,
Bred up among intrigues and plots,
Learned in all things, wise in none.

Ungainly, babbling, wasteful, weak,
Shrewd, clever, cowardly, pedantic,
The sight of steel would blanch his
cheek,
The smell of baccy drive him
frantic.

He was the author of his line—
He wrote that witches should be
burnt;
He wrote that monarchs were
divine,
And left a son who proved they
weren't!

Іаков I (1603-1625)
Редьярд Кіплінг

Марії, королеви Скотів
Лукавої ледащий син**,
Серед інтриг, переворотів
Зростав, та не мудрішав він.

Був велемовний перевідник,
Педант учений й легкодух;
Од виду криці раптом бліднув,
Тютюн же не терпів на нюх***.

Вважав, що треба якомога
Палити відьом на вогні,
Що влада короля – від Бога...
А син його довів, що ні!****

** Іаков (Яків, Джеймс) I (1566-1625) –
син легендарної Марії Стюарт, королеви
Шотландії (1542-1587)
*** Король Іаков I написав трактат про
шкідливість тютюну
**** Син Іакова I, Карл I Стюарт, був
страчений під час англійської рево-
люції, у 1649 р.

The Open Door
by Rudyard Kipling

ENGLAND is a cosy little country,
Excepting for the draughts along the
floor.
And that is why you're told,
When the passages are cold:
"Darling, you've forgot to shut the
Door!"

The Awful East Wind blows it—
Pussy or, the Hearthrug shows it,
Aunty at the Writing-table knows it—

Відкриті двері
Редьярд Кіплінг

Як затишно в Англії милій!
Лиш протягів не зупинити.
Щойно холод дмухне –
Зразу хтось натякне:
«Ти двері забув зачинити!»

І вітер страшний завиває,
І кицька ніс в лапи ховає,
І тітонька в кріслі киває:
«Ти двері забув зачинити!»

“Darling, you’ve forgot to shut the Door!”	Закрий-но, закрій-но їх, милий!
Shut—shut—shut the Door, my darling!	Роби так щоразу, щодня ти.
Always shut the Door behind you, but	А зістаришся ти –
You can go when you are old	Їдь, де тепло завжди,
Where there isn’t any cold—	Там не треба дверей
So there isn’t any Door that need be shut	зачиняти!»

And—

The deep Verandah shows it—	Веранда там вид відкриває,
The pale Magnolia knows it—	Магнолія біла киває,
And the bold, white Trumpet-flower	Ясмином пахким повіває:
blows it:—	«Нема чого тут зачиняти!»
There isn’t any Door that need be shut!	

The piping Tree-toad knows it—	І жабка зелена співає,
The midnight Firefly shows it—	І ніч світлячок осяває,
And the Beams of the Moon disclose	При місяці світ спочиває:
it:—	«Нема чого тут зачиняти!»
There isn’t any Door that need be shut!	

The milky Beaches know it—	На взмор’ї вода прибуває,
The silky Breezes blow it—	І бриз, наче шовк, повіває,
And the Shafts of the Sunrise show it:—	І ранок пільму розсуває:
There isn’t any Door that need be shut!	«Нема чого тут зачиняти!»

УДК 811.111’366.58

В. А. Дроздов, Н. В. Дроздова

**ВИДО-ВРЕМЕННО-ТАКСИСНАЯ СИСТЕМА АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА
С ПЕРЕВОДЧЕСКОЙ ТОЧКИ ЗРЕНИЯ
(ПЕРЕВОД С РУССКОГО НА АНГЛИЙСКИЙ)**

Аннотация

В статье предлагается методика обучения выбору нужной видо-временно-таксисной (ВВТ) формы с опорой на толковый словарь английского языка. В исследовании обозначенной проблемы предлагается подход от значения к форме в отличие от других грамматик, для которых характерен подход от формы к значению. В отличие от поверхностного согласования между частями речи, характерного для русского языка, в статье **вскрыто** глубинное согласование между